

FV-Nytts temaserie: 3

☆☆ Flygvapnets Halmstadsskolor – ett nytt flygvapenförband ? Svaret är både ja och nej! Flygvapnets Halmstadsskolor är det nya namnet på Hallands Flygkår. I det avseendet blir svaret alltså nej. Intet annat än ett namnbyte sker. F14 får vi heta i fortsättningen också. ☆ Men i övrigt blir svaret ja. Bakom Kungl. Maj:ts proposition nr 69, som ifråga om F14 är ganska knapphändig formulerad, döljer sig en koncentration till ett enda förband av de nu över hela landet spridda basutbildningsresurserna. F14 får därvid helt andra möjligheter till rationell utbildning än vad vi nu har. ☆☆☆

Flygvapnets Halmstadsskolor "nytt" FV-förband

F14 har levt med en provisorisk organisation sedan 1960, där numera "inte en siffra är rätt". Hur de nuvarande skolorna kommit till och vad de i dagens läge har som uppgift berättar skolcheferna om i särskilda artiklar. Jag skall därför i stället redogöra något för de tankar som varit styrande när Flygvapnets Halmstadsskolor vuxit fram.

Man kan konstatera att det nuvarande skolförbundet F14 består av tre till sin karaktär helt skilda skolor. Organisationen, starkt schematiserad, beskrivs enl fig 1.

Till detta kommer en särskild utbildningsenhet, underbefälkurserna, direkt underställd C F14.

Det märkliga är dock att inte en enda elev börjar på en skola, fortsätter vid den andra och slutför sin utbildning vid den tredje. Däremot är det så att den tekniska personalen har ett allmänmilitärt skede på

FMS, som emellertid tidsmässigt inte är knutet till den fortsatta tekniska utbildningen.

RATIONELL NYORGANISATION

Vid den översyn av organisationen som påbörjades 1967 stod det klart att vissa väsentliga bitar saknades för att en rationell utbildningsorganisation inom bassystemet skulle kunna skapas.

Proposition nr 69 tillför dessa bitar. Man kan konstatera, att departementschefen i alla delar följt försvarets fredsorganisationsutrednings (FFU) förslag. Vad som nu avses hända klargörs enklast enl fig 2.

Det bör kanske påpekas att bilden med olika stora rutor inte är avsedd att värdera innebörden av förändringarna. Den minsta biten personellt sett — flyttningen av FBTS — är nästan den viktigaste. Avsaknaden vid F14 av den skola som nu svarar för den taktiska utbildningen, har gjort det nästan omöjligt att inom nuvarande organisation på F14 åstadkomma ett mera rationellt utbildningssystem.

Förändringarna på den tekniska sidan blir mycket omfattande. De medför att förbanden så småningom kommer att få sina elever betydligt bättre skickade att efter utbildning vara direkt användbara i produktionen. Givetvis är det också meningen att eleverna skall få så mycket som möjligt av taktisk och allmänmilitär utbildning under vistelsen på F14.

Vidare kommer förbanden att slippa den belastning som de särskilda typskolningskurserna innebär. Omskolningen av baskompanier — närmast aktuell för attackförbanden — kommer också att ledas av FFS, men måste av personal- och materiel-skäl göras på hemmaflottliljerna.

NYA SIGNALER

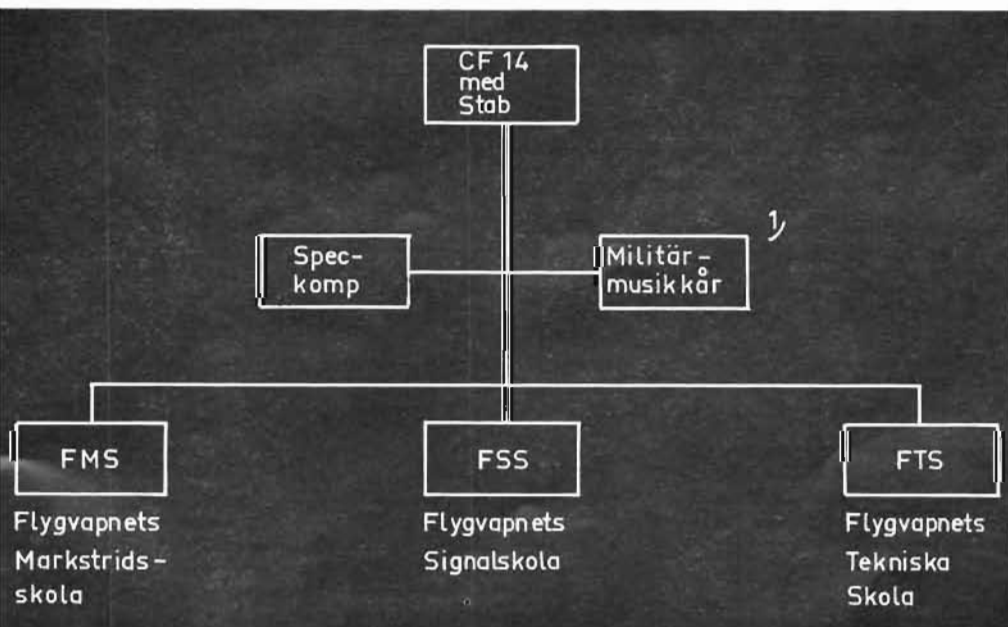
Principerna för hur en förbandsstab skall vara organiserad och sammansatt som en följd av försvarets nya planerings- och ekonomisystem kan i princip anses uttrött genom den försöksverksamhet som ägt rum och alljämt pågår vid flera förband. Dessa principer har följts rörande F14, men anpassning till särskilda förhållanden har varit nödvändig.

Som F14 nu är uppbyggt har C F14 små möjligheter att vara annat än administrativ chef. Hans huvuduppgift bör i stället vara att planera, samordna och kontrollera utbildningsverksamheten samt att direkt styra uppgifter utanför skolverksamheten. Skolcheferna har på motsvarande sätt i alltför hög grad tagits i anspråk för utredningar och administrativa uppgifter. Deras huvuduppgift bör vara att leda och genomföra planerad utbildning.

Som en följd har staben, under en stabschef, byggts upp som förbandschefens styrorgan för den samlade utbildningsverksamheten samtidigt som staben, förvaltningsenheterna samt bas- och specialkompaniet åläggs de uppgifter av servicekaraktär som lämpligen kan centraliseras. Resurserna kan då samlade utnyttjas på ett bättre sätt än tidigare.

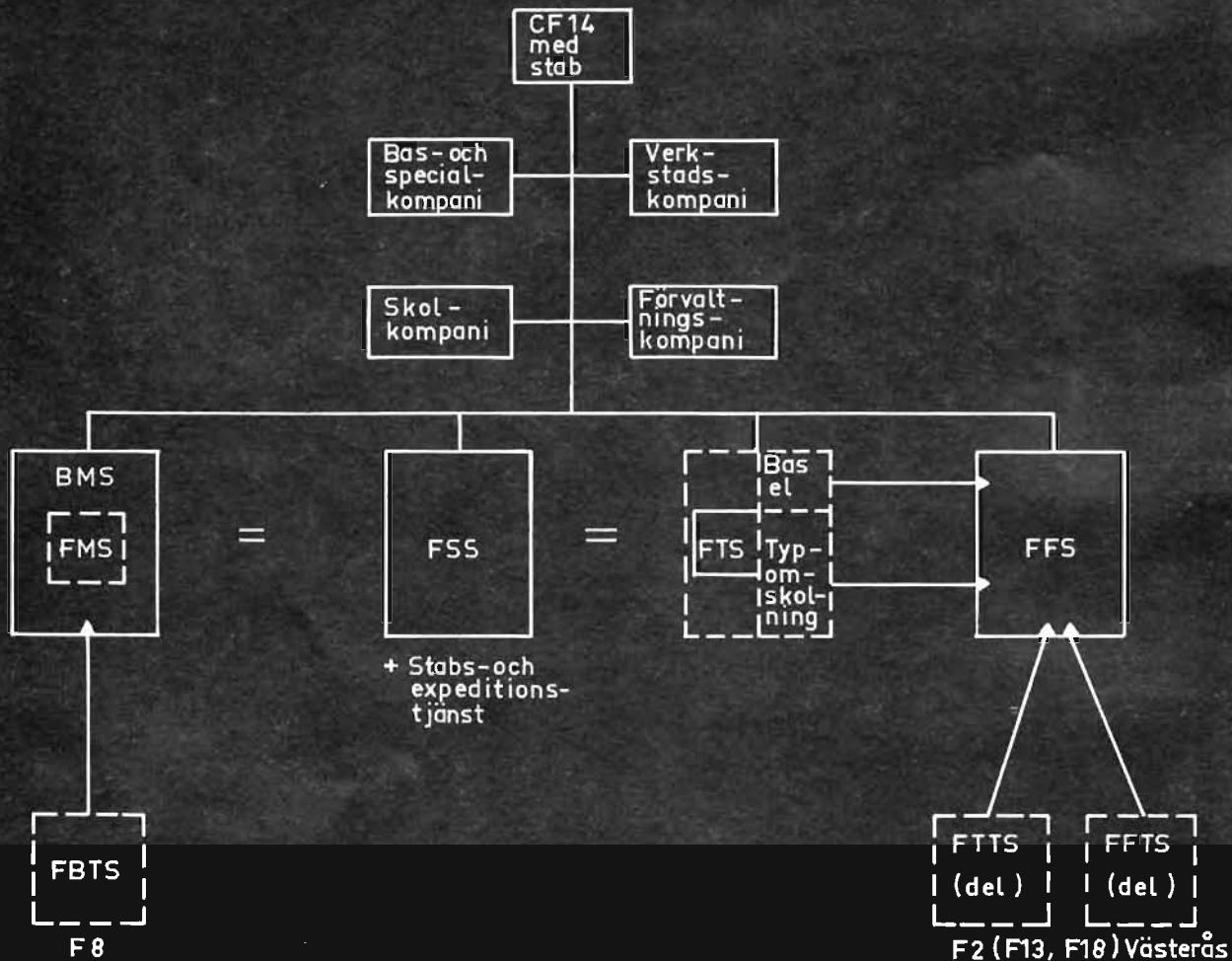
Med hänsyn till de särskilda förhållanden som råder beträffande Halmstads-basens användning för flygverksamhet, liksom krigsuppgifterna, har avsteg gjorts från den konventionella uppbyggnaden av förbandsstaberna inom flygvapnet. Merparten av de enheter som svarar för betjäningen av basen i krig

Fig 1.

1) Försvinner ur bilden 1971 och hänförs till "Statens Regionsmusik". (Vem har

hittat på detta verkligt underbara och stimulerande namn?)

● Den rationella nyorganisationen.

Fig 2.

och fred har samlats till ett kompani: bas- och specialkompaniet. Detta innehåller t ex tl-, sambands- och väderfunktionerna, vilka normalt ingår i förbandsstaberna som särskilda avdelningar.

TIDSPLAN

För omorganisationen har gjorts upp en nätverksplan. Den är emellertid beroende av ganska omfattande byggnadsarbeten. Tidsplanen är därför alldeles för osäker för att presenteras nu. Verksamheten vid den nya skolan FFS måste emellertid komma i gång omgående om programmet för första flygeskaderns (E1, dvs attackeskaderns) omskolning till 37:an skall hålla.

Det har därför lyckats att bryta ut skolbyggnaden för den nya skolan, FFS, ur byggnadsplanerna. Den första februari nästa år skall detta femmiljonersbygge vara så långt kommet att den nya tekniska simulatoren för flygplanteleutbildningen på 37:an skall kunna börja monteras.

När nu riksdagen i höst fattat beslut är det dags att fortsätta planeringen för nästa stora skolenhet. Det blir för BMS i en nybyggnad i anslutning till FFS. Den kommer då även att hysa den spelanläggning, eller taktiska bastjänstsimulator som jag föredrar att kalla den, vilken skall bli en ersättning för nuvarande anläggning vid FBTS på F8. Ett intressant byggnadsobjekt för nya F14 är också det centralförråd som

Frågor till förbanden

- har elever som sänds till kurs tillräckliga förkunskaper (svaret torde ofta bli: lite si och så).
- är kursen verkligen nödvändig för hans freds- eller krigsplacering (svar: tyvärr visste jag inte att han tänkte sluta året därpå).
- fungerar systemet med elevanmälan (svar säkert: nej!)
- hur är kontakten med eleverna när de är på skola under vinterhalvåret (svar kanske: tyvärr hade ettan glömt skicka flottiljorder).
- har ni samma intresse att följa upp alla elever (svar: flygeleven den och den, men inte — — —).

P.S. Dessa frågor är medvetet provokatoriskt ställda och kan väl nästan samtliga försvaras med hänvisning till arbetsbelastningen på bassidan. Men de har kanske hjälpt Dig till ökade resurser eftersom detta måste fungera.

skall hysa all den materiel som inte är utlämnad för dagligt bruk till skolorna och som nu är spridd på ett stort antal förråd inom hela F14:s område.

PERSONALFRÅGOR

Vi på F14 har aldrig haft nedläggningsshotet över oss i denna omgång. Detta utesluter emellertid inte att det i alla fall uppstår en hel del problem i samband med per-

sonalens flyttning till F14 och omplaceringar inom F14.

Så långt det varit möjligt har personalorganisationerna varit med och diskuterat den nya organisationen. Personalförbunden i Stockholm har också yttrat sig över förslag från chefen för flygvapnet. Jag tror mig också veta att personalen på F14 nästan utan undantag reagerar positivt för förändringens vind. ■

G Stangenberg

☆☆ Flygvapnets Markstridsskola — FMS — fyller i år tio år. Samtidigt ser den slutet närma sig! Detta är uttytt: FMS skall bli Bastjänst- och Markstridsskolan — BMS — och därmed omfattas alla grenar inom basutbildningen. ☆ Hitills har vi alltså "bara" varit FMS och sysslat med markförsvaret, skydd mot ABC-vapen, fältarbeten, brandförsvaret osv. Uppgiften har varit och är alltså intressant och innebär verksamhet inom ett brett arbetsområde. ☆☆☆

BMS

— skolan för all basutbildning

Under de första åren hade vi kanske en känsla av att arbeta på flygvapnets bakgårdar. Det av tekniskt tänkande helt genomsyrade vapnet ville liksom inte erkänna möjligheterna att i krig bedriva effektivt tekniskt tjänst. De möjligheter som baserar sig på ett mark- och luftskydd som tillåter att personal friställs för tekniskt jobb.

Med den nya typen av repetitionsutbildning ställdes bl.a. den tekniska personalen allt oftare inför uppgifter som fordrade mer grundkunskaper i strid och skydd än vederbörande fält under sin första utbildning. Resultatet gav sig omedelbart, man begärde och fick mer och bättre utbildning.

För FMS betydde detta ökade kursomfång, nya kurser och framför allt början till en integrering av basutbildningen. Vi deltar numera i "hela gårdens skötsel". Mer och mer utbildning som administrerats av flygmaterieförvaltning, militärområden osv söker sig in till rena utbildningsanstalter, och då bl.a. till F14 och FMS. Denna s.a.s självsanering följs upp av en planerad sammanslagning av all basutbildning.

Flygvapnets Markstridsskola övergår därmed till att bli Bastjänst- och markstridsskolan.

FMS + FBTS = BMS

Det nya med BMS är dels att Flygvapnets bastjänstskola — FBTS — slås samman med FMS, dels att en ny utbildningsenhet för brandförsvaret och räddningstjänst upprättas inom BMS. Men framför allt är det nya att kurserna vid bastjänst- och markstridsskolan inriktas på att var och en ger den utbildning en befattningshavare behöver för sin krigsuppgift.

Relativt snart skall det alltså finnas bara en kurs typ för varje krigsbefattning. På lite sikt skulle såväl grundutbildning som specialutbildning kunna vävas samman så att individen fick allt detta till livs under en enda kommendering till F14.

Nåja, fullt så enkelt är det kanske inte när man går närmare in på utbildningskravet. Vi har alltså behov av vissa spe-

cialkurser för ren fredsutbildning, bl.a. beroende på säkerhetskraven. Utvecklingen går raskt framåt, och den utbildning som gavs för ett antal år sedan räcker inte i dag; ett slags uppföljnings- eller påbyggnadskurser blir följden.

SE MEN EJ SYNAS...

Under den tid FMS verkat har åtskilligt hänt. Sålunda är totala antalet utexaminerade underofficerare från 1960 till 1970 ca 275. Principerna för och utbildningen i basförsvaret har överförts på robot- och verkstadsförbanden. Utbildningen i vad gäller markförsvaret har stabiliserats och utgör en bra grund för den totalutbildning som befattningshavarna i resp förband behöver för sin krigsuppgift.

Det mest skriande behovet av instruktörer i maskerings- och skenanläggningskonsten har täckts och förbanden är på god väg att lära sig att se men inte synas. Under de år då FMS inte hade några större vakanser bland lärare och instruktörer genomfördes ett inte oväsentligt antal specialutbildningskurser, bl.a. i fältarbete och skydd mot ABC.

Totalt har vid FMS genomförts 30—40 kurser per år, och elevgenomsnittet har varierat mellan 800 och 1.000 elever per år. I och med att personalbristen gjort sig gällande har antalet specialkurser saktat men säkert sjunkit och produktionen just nu är inte tillfyllest.

Personalbristen för även med sig att vidareutbildning av lärare och lärarnas kontakt utåt med förbanden kommer i kläm

mellan kravet på flera kurser med större kursomfång och kravet på väl kvalificerade lärare.

FRAMTIDEN

Den omorganisering F14 nu står inför, och som bl.a. innebär att FMS, FBTS och en ny utbildningsenhet för brandförsvaret och räddningstjänst utgör den nya skolenheten "Bastjänst- och markstridsskolan", medför en omfattande byggnadsverksamhet för att kunna tillgodose skolorna med moderna undervisningsmöjligheter. Så tex kommer BMS att få en modern spelanläggning som medger effektiv träning av alla personalkategorier i vederbörande krigsuppgift.

Vad framtiden bär i sitt sköte för BMS är väl svårt att sja om, men några av de mer angelägna uppgifter som skolan måste lösa framstår tydligt. Den markförsvarets- och verkskyddsutbildning som bas-, robot- och verkstadsförband nu får måste också strilförband av skilda slag ges. I den "förbandschefsutbildning", som i så många fall är sönderplottad i flera olika kurser, saknas eller undertrycks delar av befattningsutbildningen, i regel sådana som sällan eller aldrig spelas upp vid fredsövningar.

Den nya skolan ger möjligheter att undervisa över hela fältet och kursomfången måste därför tillrättaläggas så att cheferna får en totalutbildning i stället för den nuvarande delutbildningen. Detta för att vår förbandsproduktion i framtiden skall bli bättre men också för att den skall bli lättare att genomföra. ■

Sten Dalborg

● Det är av stor vikt att alla utlagda minor noggrant anecknas lägesmässigt... bl.a. om man senare skulle vilja ta upp dem.

TEKNISK UTBILDNING

☆☆ Trots att det inte är mer än 67 år sedan bröderna Wilbur och Orville Wright skrev flyghistoria uppvisar våra flygplan och deras utrustningar idag en oerhörd teknisk komplicitet. Ett stort ansvar vilar på den tekniska baspersonalen som skall hålla dessa flygplan i luften. Ett enda misstag kan vara tillräckligt för att vålla en katastrof — därför har man inte råd med folk som begår misstag. ☆ Den kvalificerade tekniska personal i form av mästare och flygtekniker som svarar för service och underhåll av flygplanen får en omfattande grundutbildning och olika specialkurser. Det yrkestekniska kunnandet parat med noggrannhet och ansvarsmedvetande utgör en säkerhetsgaranti för flygplan och besättning. ☆

F14 och FTS

NY MILJÖ

Vid F14 flyttade tekniska skolan in på nedre området i flottiljverkstaden, i materielförrådet samt flygtjänstbyggnaden i en av hangarerna. På senare år har skolan tillförts en bas-elektrosektion som håller till i F14:s reservhangar. Lektionssalar har inrymts i en särskild byggkropp i hangarhallens västra del.

En förutsättning då FTS flyttades till F14 var, att skolan skulle inrymmas i tidigare befinliga byggnader. Detta har medfört att lokaliteterna är splittrade; framför allt lämnar lektionssalarna en hel del att önska med dagens krav på en modern skolmiljö.

Verkstadsutrymmena har dock blivit bättre och mer ändamålsenliga än i Västerås. En väsentlig fördel vanns: denna tekniska utbildningsanstalt låg direkt knuten till en flygbas och fick disponera en rymlig flygplanhall för den tillämpade praktikutbildningen.

Mycket arbete har ägnats åt att snygga till det grönområde som skiljer de olika byggnaderna. I dag kan både lärare och elever sommartid glädjas åt vackra gräsmattor och blomrabatter.

KURSVERKSAMHETEN

Flygvapnets tekniska skola har till uppgift att med verkstadsskola eller motsvarande som grund — plus praktik i sammanlagt minst tre år — ge erforderlig teknisk grundutbildning för att eleverna efter typ-utbildning och praktik skall kunna tjänstgöra som flygtekniker resp mästare vid flygvapnet.

Dessutom genomförs ett stort antal kurser inom ramen för flygvapnets specialutbildning främst för service och underhåll av bas-elmateriel samt typ- och markomskolning på fpl 35 Draken.

F n genomförs 80—90 kurser per år. Kursverksamheten utgörs av:

- Teknikerkurser
- Påbyggnadskurser
- Mästarkurser
- Servicekurser, basel
- Verkstadskurser, basradio och basradar
- Specialkurser: reglerteknik 1, radarteknik 1, telemätteknik 1, mikrovägmätteknik samt telefon- och transmissions-teknik
- Ammunitionsröjningskurser
- Verkstadsutbildning, flygingenjörspaspiranter (C1m och C1f)
- Markomskolning och typskolning fpl 35 D och F
- Centraliserad utbildning för vpl/vapen-

På 30-talet var flygplanen relativt enkla. Den "elektroniska" utrustningen bestod av batteridrivna mottagare och sändare som fick sin strömförsörjning genom en vinddriven generator. För det tekniska underhållet svarade företrädesvis stamanställd militär personal, men en och annan tyghantverkare och vapenhandverkare av underofficers tjänsteklass fanns också.

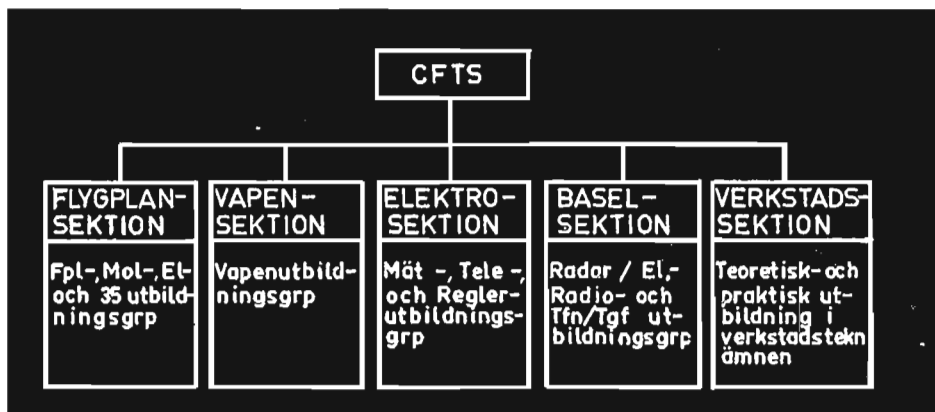
Utvecklingen gick dock vidare med stormsteg. Man kom snart till insikt om att man måste göra en större satsning på grundutbildning av flygvapnets arbetsledande tekniska personal. Av den anledningen etablerades flygvapnets tekniska skola, FTS, i Västerås år 1944.

Till att börja med utbildade man endast blivande mästare, (flygplan-, vapen- och elektro-) samt omskolade signalister och instrumentmakare genom s k kompletteringskurser. Tio år senare var det nödvändigt med särskilda teknikerkurser. Då skolan 1962 flyttade från Västerås till Halmstad var den en fullt etablerad skola med kurser för blivande flygtekniker och mästare inom samtliga yrkesgrenar, flygplan, vapen och elektro.

Tekniska skolans lokaler — i en av I18:s gamla kaserner på Viksäng vid Västerås — övertogs av flygförvaltningens teleskola, FFTS. För FTS vidkommande började en ny era vid F14 i Halmstad.

● Skissen t h visar — starkt förenklat — FTS organisation. Kursernas fördelning på sektioner framgår ej här.

mek till grupp (rote) vapenmek samt chef framre ammunitionsplats.

FACKINRIKTNING

Utbildningen vid FTS omfattar ett stort antal tekniska områden. Av den anledningen är skolan organiserad på fackmässigt inriktade sektioner och utbildningsgrupper.

Lärarna vid dessa utgörs av förste verk-mästare och mästare samt förste flygtekniker. I dagsläget finns fem sektioner uppdelade på utbildningsgrupper: motorutbildningsgrupp, flygplanutbildningsgrupp, utbildningsgrupper för vapen, mätteknik, teleteknik, reglerteknik, bas-elmateriel och verkstadsjänst. Det 60-tal lärare som ingår i dessa sektioner och grupper är starkt specialiserade. Specialiseringen är nödvändig för att lärarna skall kunna nå erforderligt tekniskt kunnande inom sina resp områden.

Några exklusiva kurser för utbildning av skolans lärarpersonal finns emellertid knappast utan lärarna måste genom självstudier vidareutbilda sig inom de ämnena de undervisar i. Mycken fritid måste sätas till för detta och problem uppstår alltid då någon lärare måste bytas ut.

Ledningsfunktionen vid skolan utövas av en skolchef, flygdirektör av 1. gr. som till sitt förfogande har en planerings- och utbildningsenhet, en expedition och i övrigt biträds av skolans sektionschefer. Chef för planerings- och utbildningsenheten är en flygdirektör av 2. gr med en flygingenjör som assistent och en planerare för utbildning, budgetering och kostnadsuppföljning. Dessutom ingår fem teorilärare som undervisar på de olika facksektionerna.

Genom utbildningens speciella tekniska

inriktning som svarar mot flygvapnets behov finns utbildningsunderlag sällan att tillgå i den allmänna marknaden. Större delen av de kompendier som används i undervisningen har därför måst skrivas och sammanställas av skolans egna lärare. Genom att F14 disponerar över en väl utrustad dupliceringscentral är kompendierna även typografiskt av god klass.

Att lärarna ständigt måste förnya och förkovra sig för att kunna hänga med i dagens våldsamma utveckling säger sig självt. Alla vet att det som var toppmodernt i går blir hopplöst omodernt i morgon. Kraven på lärare och elever ökar ständigt. Genom lärarnas ambitiösa arbete och deras möjlighet till specialisering har utbildningens standard med åren successivt kunnat höjas. Vi hoppas alla att denna tendens skall stå sig.

HÅRD STUDIETAKT

Eleverna utgörs till större delen av hjälptekniker och flygtekniker. De är i de flesta fall väl motiverade för utbildningen och spräckningsprocenten är låg (max 10–15 proc). Disciplinvarigheter föreligger inte och tillrättvisningar och bestraffningar är ytterst sällsynta.

Kurserna är krävande och studietakten hård. Från höstterminen 1967 arbetar man med nio lektionstimmar per dag, varje lektionstimme omfattar 40 min. Lördagarna är fria, något som uppskattas mycket av både elever och lärare. Utbildningen är dock så koncentrerad att hemarbete måste göras i stor omfattning. Man räknar genomsnittligt med minst tre timmar per dag. Vid tekniker-, påbyggnads- och mästarkurserna omfattar teoriundervisningen cirka 80 procent av utbildningstiden.

För att underlätta arbetet för eleverna anslås särskild tid för genomgång av studieanvisningar. Ett omfattande arbete ägnas även åt att förbättra utbildningsmetoderna. En noggrann revidering av detaljplanerna pågår för närvarande. Då beaktas särskilt de metoder som används vid inläring av olika avsnitt, tex vad som skall göras som grupparbete, vad eleven skall lära in själv genom studier hemma, särskilda övningar, diagnostiska prov etc.

Den hårda studietakten till trots brukar eleverna i allmänhet finna sig väl till rätta och trivas i skolan. En särskild elevnämnd utgör kontaktorgan mellan elevrepresentanter i de olika kurserna och skolledningen.

Eleverna har tillgång till dagrum, där de kan uppehålla sig på rasterna. En särskild marketerifilial finns även anordnad i anslutning till FTS lokaler.

Mycket finns dock att göra när det gäller att förbättra skolmiljön. I samband med

F14:s utbyggnad hoppas vi på avsevärda förbättringar. Många elever vid skolan har hunnit bilda familj. Det är ingen oviktig faktor när det gäller att nå gott utbildningsresultat, att den miljö de arbetar i är trivsam. Det kan vara pressande att vara borta från familj och anhöriga under 20 veckor eller mer. Därtill kommer kravet att under utbildningen nå goda betygsresultat.

GEMENSAM GRUNDUTBILDNING

Sedan 1962 genomförs gemensam grundutbildning för yrkeskategorin flygplan/vapen. Detta sammanhänger med vapenmaterielens utveckling och taktiska krav beträffande klargöringstjänsten m m.

I den fullständiga teknikerutbildningen för flygplan/vapen — teknikerkurs och påbyggnadskurs — ingår inte mindre än 360 tim vapenämnen. För att befästa och vidareutveckla dessa kunskaper fordras dock fortsatt vapentjänst vid förbanden. Det är därför angeläget att de nya teknikererna ges allsidiga arbetsuppgifter så att de även får tillräcklig praktik inom vapenområdet. Detsamma gäller även de nya flygplanmästarna som får ytterligare 90 tim utbildning i vapenämnen.

Hittills har det med hänsyn till påbyggnadskurserna bedömts särskilt viktigt att flygteknikererna erhållit tillräckligt omväxlande praktisk tjänstgöring i perioden mellan teknikerkurs och påbyggnadskurs. För vissa tekniker och mästare vid förbanden kommer dessutom särskilda vapenkurser att fordras. Dessa är under planering och ingår redan i kurskatalogen över flygvapnets specialutbildning (kurserna 6864–6868).

ANPASSNING

Flygteknikererna väntas i framtiden komma att rekryteras med personal som fått yrkesutbildning vid gymnasieskolan, dvs nuvarande yrkesskola, fackskola och gymnasier.

På den fordonstekniska linjen kommer att ingå en flygmekanisk gren. Denna finns redan etablerad vid Västerås Yrkesskolor (Flygmekanikerskolan, Johannesberg). Förslag föreligger att den el-teletekniska linjen skall byggas ut med en särskild försvarelektronikgren.

Flygvapnets teknikerutbildning måste framgent anpassas till dessa skolformer. Därför planeras en omläggning av utbildningsgången för blivande flygtekniker.

CFV överväger att från utbildningsåret 1972/73 låta teknikerutbildningens tekniska skede omfatta två perioder. Första perioden förläggs till höstterminen och den andra till vårterminen. Den andra perio-

foto: arthur appelfofft

- Elektromästarna Lennart Kvist, F15, och Herbert Andersson, F17, som tjänstgör som lärare vid utbildningsgruppen i reglerteknik får här en introduktion av förste flygtekniker Rune Bergshed beträffande handhavande av utbildningsanordning för flyglägesinstrument Fli 19.

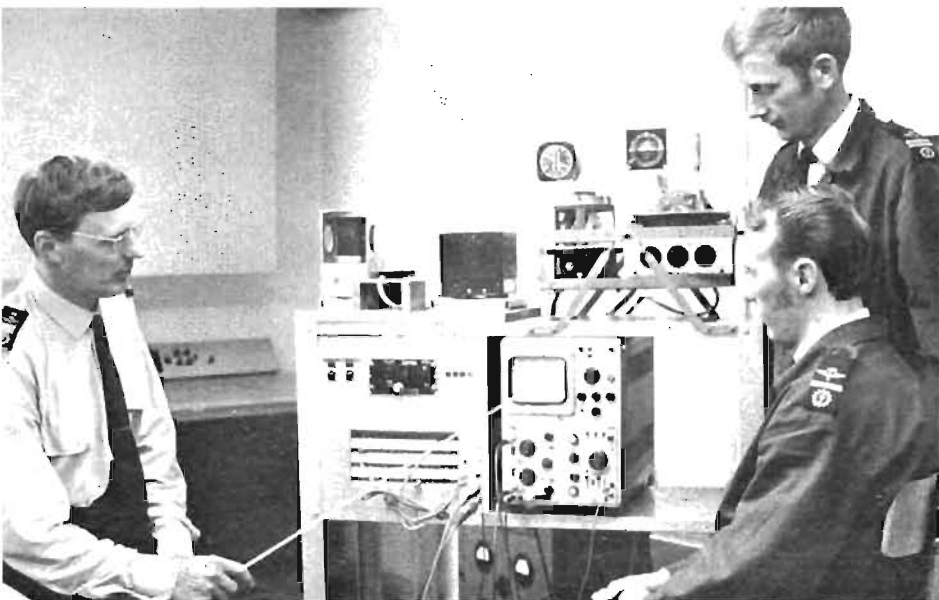

foto: arthur appeltofft

den av teknikerutbildningen skall då vara så upplagd, att elever som genomgått flygmekanikerskola eller försvarselektronikgren endast behöver gå denna senare period för att nå en utbildningsnivå som motsvarar kraven och målet i nuvarande påbyggnadskurser flygplan/vapen resp elektro. I dagsläget motsvaras flygteknikerutbildningens andra period av flygteknikerkurs B (kurs 1625).

FACKSKOLEUNDERVISNING

Redan 1961 yttrade sig ÖB över 1957 års skoleberednings betänkande, ställt till chefen för utbildningsdepartementet. I detta sägs bl a att behovet av en bättre anpassning av fackskoleutbildningen till krigsmaktens speciella förhållanden och krav ger vid handen, att en särskild fackskoleundervisning bör ordnas inom krigsmakten. En ges blivande underofficerare fack-

skolekompetens vid försvarets läroverk. Inom armén och marinen pågår även försöksutbildning för teknisk personal syftande till fackskolenivå i allmänna läroämnena. Inom flygstaben undersöks möjligheterna att nå fackskolekompetens för flygvapnets mästare utan avkall på de tekniska kunskaper som fordras för tjänsten vid flygvapnet.

Mycket talar för att en ny utbildningsgång för mästare, inkluderande fackskolekompetens, bör eftersträvas från våren 1972. Mästarutbildningen skulle uppdelas i tre skeden: undervisning i allmänna läroämnena, teknisk utbildning och allmänmilitär utbildning.

Av det sagda framgår att en anpassning sker av flygvapnets tekniska utbildning vid F14 till den tekniska utbildning som ges inom det allmänna skolväsendet.

I princip innebär detta att elever, som rekryteras till flygvapnet och besitter kun-

skaper motsvarande vissa kompetensnivåer i den nya gymnasieskolan, kan ges en kortare utbildningsgång vid flygvapnet. En elev från flygmekanikerskola behöver tex endast gå teknikerkursens 2:a period och en elev med teknisk fackskolekompetens behöver inte gå det skede i mästarutbildning som omfattar allmänna läroämnena etc.

Undervisningen i allmänna läroämnena bör kunna göras gemensam för försvarsgrenarna och förläggas till Försvarets läroverk. Den tekniska utbildningen däremot måste, med hänsyn till försvarsgrenarnas olika behov av teknisk specialinriktning, ske försvarsgrensvis.

SAMLANDE SYMBOL

Förra året kunde flygvapnets tekniska skola fira sitt 25-årsjubileum samtidigt med att F14 i sin helhet firade samma jubileum. Många lärare har skiftat under årens lopp, men fortfarande finns en del lärare kvar som tjänstgjort vid skolan ända sedan slutet av 40-talet.

Skolan har på senare år skaffat sig ett särskilt skolemblem som för alla blivit en samlande symbol. Vi är därför glada över att vi i samband med F14:s utbyggnad och omorganisation får bibehålla vårt redan traditionsbundna namn.

Många gamla elever har sökt sig ut på den civila marknaden, där de fungerar som yrkeslärare och ingenjörer m.m. Man har ofta i dagspressen läst annonser där man söker personal med genomgången tekniker- eller mästarutbildning vid flygvapnets tekniska skola. FTS tycks ha blivit ett begrepp även utanför flygvapnet!

FRAMTIDEN

Vad kan nu framtiden bära i sitt sköte? Den tekniska utbildningen vid F14 byggs ut. Enligt förslag från CFV kommer att skapas en ny skolenhet vid F14, benämnd Flygvapnets Flygmaterielskola (FFS).

Den nya skolan kommer att innehålla tre facksektioner, en för typskolning flygplan 35 och 37, en för apparat- och teleutbildning flygplan 35 och 37 samt en baselsektion som f n är helt etablerad och än så länge ingår i FTS. FFS avses inrymmas i en nybyggnad och ett till denna närbeläget hangarskepp samt i redan nu befintliga lokaler för baselsektionen. De senare kommer dock att ökas något.

Att såväl grundutbildning som materielutbildning på detta sätt sammanförs till ett och samma förband bedöms medföra stora fördelar när det gäller samordningen mellan grundutbildning och materielutbildning. FFS måste komma i gång med sin verksamhet redan under våren 1971.

Det stora problemet är att så snabbt som möjligt börja elektronikutbildningen på flygplan AJ 37. Möjligheten till typskolning vid F14 på flygplan 37 medför att flottilljerna i framtiden inte längre behöver belastas med att vara värdförband för typskolning av nyrekryterade tekniker. Markomskolning av ett helt förband kommer dock att liksom tidigare ske direkt vid förbandet i fråga. Även i detta fall styrs emellertid kursverksamheten från FFS.

På FTS ser man med förväntan fram mot den dag då den nya skolan börjar sin verksamhet vid F14. Vi hälsar kamrater från F2, F2TS och andra förband välkomna till F14 som lärare. Vi har all anledning att se optimistiskt och ljusst på framtiden när det gäller utbyggnad och samordning av den tekniska utbildningsverksamheten vid F14.

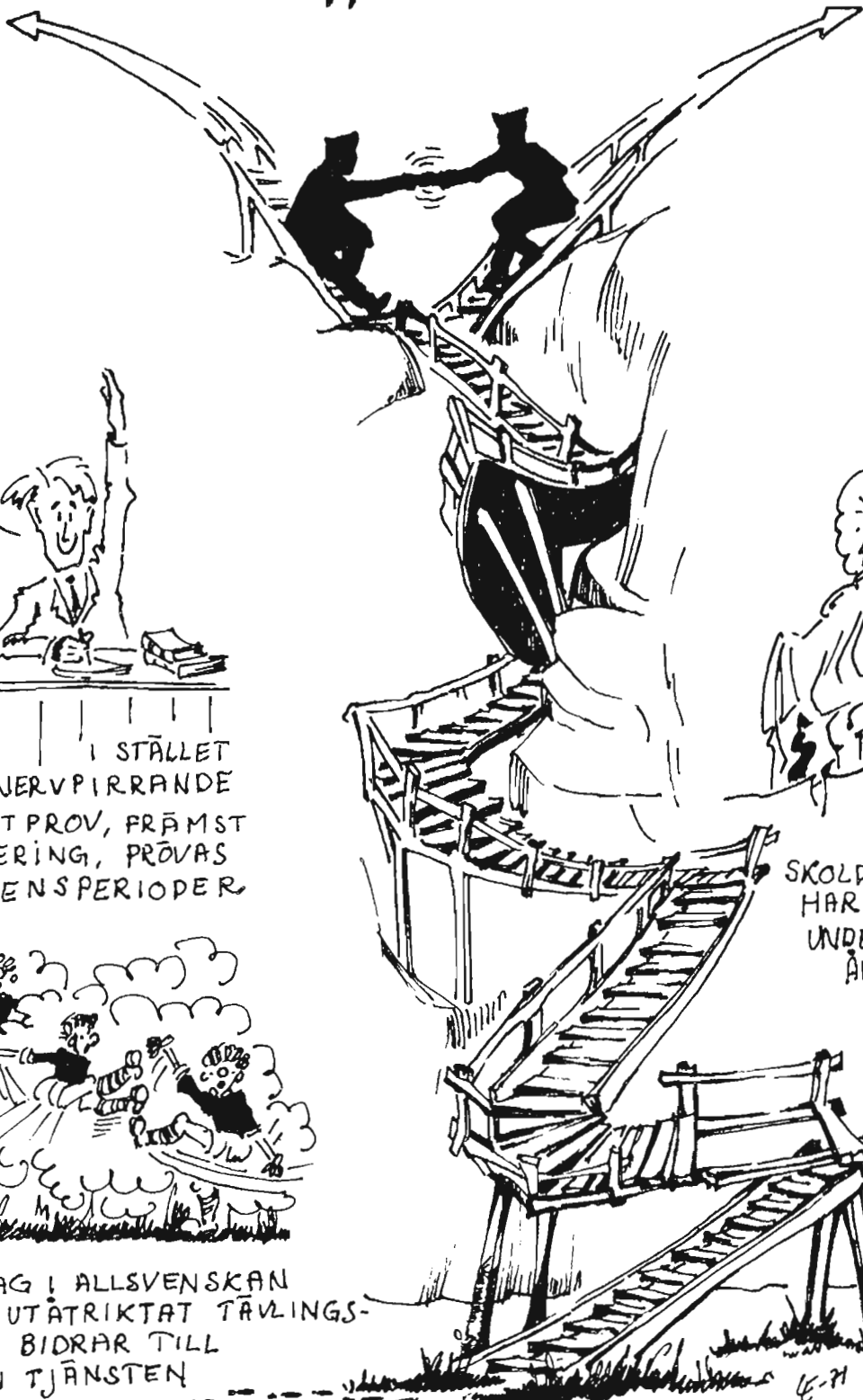
Tage Hedberg

foto: arthur appeltofft

- Uppskuren flygplan 35 för utbildningsändamål uppställd i FTS flygplanhall underlättar utbildningen i flygplanlära.

Underbefälskurserna för samband trupputbildare

KAN JAG FÅ TENTERA FÖR BETYG 7,5 I DAG?

I STÄLLET FÖR NERVPIRRANDE SLUTPROV, FRÄMST I TELEGRAFERING, PRÖVAS TENTAMENS PERIODER

ETT RUGBYLAG I ALLSVENSKAN OCH ANNAT UTÄTRIKTAT TÄVLINGSDELTAGANDE BIDRAR TILL LAGARBETE I TJÄNSTEN

DET SKA JAG NOG TA UPP I ELEV-RÅDET NÄSTA GÅNG

SKOLDEMOKRATI HAR PRÖVATS UNDER UTBILDNINGÅRET OCH SKAPAT ÖKAD TRIVSEL

SAMORDNAD UTBILDNING SKAPAR FÖRSTÅELSE OCH UPPSKATTNING MELLAN YRKESGRENARNA

RITAD AV ELEV L. EHLÉN

☆☆ **Signaltjänstens utveckling under 50- och 60-talet har gått rasande snabbt. Fjärrskrift— både på tråd och radio — är numera huvudsignalmedel mellan våra staber och förband, och våra flygbaser och andra anläggningar har redan i fred fått en omfattande utbyggnad av externa och interna signalnät, vilket ger hög beredskap och stor tillförlitlighet. ☆ ☆ ☆**

FSS

uppgift är att utbilda sambandspersonal i olika nivåer för att på bästa sätt utnyttja försvarets sambandsnät.

Enligt Sambandsinstruktion för krigsmakten omfattar sambands-tjänst signaltjänst, signalskyddstjänst och ordonnanstjänst. FSS utbildning domineras av de två första grenarna. Verksamheten vid skolan är uppdelad på två skolavdelningar, den ena för centraliserad grundutbildning av all värnpliktig sambandspersonal i flygvapnet, den andra för utbildning av fast anställd personal.

Fyra gånger per år — i april, juli, oktober och januari — får förbanden sina sambandsutbildade värnpliktiga från FSS, där de gått en 8–9 veckors kurs till telefonist eller fjärrskriftpedagog.

Vad behärskar då den nyutbildade telefonisten? Var ligger begränsningarna?

Fjärrskrifttjänst är huvudämnet i telefonistutbildningen. Genom automatisering av förmedlingscentraler, samtrafik med andra nät, vädertrafik m.m. har floran av trafikbestämmelser ökat, varför timantalet i ämnet efterhand måste ökas. Ett viktigt komplement till fjärrskrifttjänsten är maskinskrivningsutbildningen. Beroende på förkunskap och fallenhet kan dock resultatet efter 60 tim utbildning variera från 100–300 nedslag per minut.

Jämför man med fjärrskriftsändarens tekniska överföringshastighet på 400 tecken per minut (= 50 Baud) förstår man lätt att en sambandscentralchef gör klokt i att sätta den duktigaste maskinskrivaren bland telefonisterna till att producera meddelanderemisor vid hög belastning.

GRUNDKUNSKAPER

Linjebyggnad, telefonväxeltjänst och basradions handhavande ingår också i kursen. Det bör dock observeras att den tid som disponeras för dessa ämnen inte ger eleverna mer än grundkunskaper, varför repetition och komplettering erfordras genom förbandens försorg.

Framförallt gäller det betjäning av flottväxel, där FSS inte kan ge telefonisterna någon övning. Det är heller inte betjäningen av själva växeln som ger tidsfördröjningar när våra vpl sitter i växeln. Svårigheterna ligger i deras bristande personal- och lokalkännedom.

För utbildning i telefaxmottagning på radio disponeras endast två mottagare, varför eleverna inte får praktisk övning i önskvärd omfattning. En väsentlig förbättring är dock på väg. Under första halvåret

1971 beräknas en speciallektionssal stå färdigutrustad med sju mottagare och en lokal faxsändare.

TILLÄMPNINGSÖVNING

Varje värnpliktsomgång avslutas med 3–4 dagars tillämpningsövning för att praktiskt öva tjänsten, främst vid basbataljons sambandscentral. Övningen arrangeras inom FFS skolbyggnad, där samtrafikerande fjärrskriftnät byggs upp kring en befintlig fjärrskriftväxel och en förmedlingscentral M91. Dessa fungerar som undercentral i trådfjärrskriftnätet. Fjärrskriftväxeln är av äldre typ men byte till modern materiel sker så snart ekonomin tillåter. En planeras installation av en helt modern undercentral genom FMV:s försorg.

En tredjedel av telefonisterna får viss signalskyddsutbildning (krypto) under en tilläggsvecka. Kryptobiträden utbildas dock inte vid FSS. Den utbildningen sker vid

TSS, Totalförsvarets signalskyddsskola i Uppsala.

Efter några månaders förbandstjänst återkommer underbefälsuttagna telefonister till FSS för utbildning till chefstelefonister vid en treveckorskurs som ger dem kompetens att tjänstgöra som avlösningschef i sambandsexpedition och som linjegruppchef.

Underofficersuttagna värnpliktiga utbildas inom sambandsfacket vid FSS under två perioder. Under den första perioden i september–oktober får de en grundläggande telefonistutbildning och under den andra i januari–februari den påbyggnad som krävs för att leda tjänsten i en sambandscentral.

BRIST PÅ TRUPPUTBILDARE

Jämsides med fackutbildningen vid FSS får alla värnpliktiga fortsatt allmän militärutbildning, bl.a. vid en prisskjutning och en stridsskjutning under FSS-perioden. Liksom andra förband lider även F14 av brist

● En komplett fartygsradlostation står till förfogande för radlocertifikat-kurserna.

Från linjebyggnad till trafikavveckling

ningen fångar intresset är att FSS ytterst sällan har några disciplinmål att behandla.

"KONSUMENTUPPLYSNING"

Vid övningar av olika slag har det gång efter annan visat sig att ledningspersonal på olika nivåer har bristande kunskaper om vår sambandsorganisation och dess nyttjande.

Ett par av FSS 15 kurstyper för fast anställd personal tar just sikte på att orientera icke sambandsutbildad ledningspersonal om sambandssystemens uppbyggnad och utnyttjande. Det är korta kurser på tre dagar som ger "konsumentupplysning" för kunderna. Ett avsnitt behandlar ifyllande av M-blanketten. Detta kräver en viss kunskap om våra sambandsnät, deras uppbyggnad, förmedlingstider och sekretesskydd.

Här ett tips till alla läsare. En god övning är att alltid innan man lyfter telefonluren för att beställa ett rikssamtal skriva ner sina frågor eller meddelanden på en M-blankett. Sedan kan det räcka att fylla i huvudet på blanketten och skicka den till sambandscentralen i stället för att beställa samtalet. Enkelt eller hur?

ELEMENTÄR DATABEHANDLING

Ater till FSS verksamhet. Bland kurserna för fast anställda är sambandsofficerskurs, förvaltarkurs och sergeantkurs de mest omfattande kurserna på drygt två månader. De ger grunderna för tjänst i sambandsbefattningar i olika nivåer. Här ingår bl a orientering om elementär databehandlings-teori.

Elevintresset är stort. Man är mycket nyfiken på hur ADB används eller avses utnyttjas i försvaret och samhället i övrigt. De höga överföringshastigheterna — upp till 3.000 Baud¹⁾ jämfört med fjärrskriftens 50 Baud — ger sambandspersonalen en tränande blick.

Radiocertifikatkursen för underbefäl omfattar tio veckor. Den kvalificerar för civilt radiotelegrafistcertifikat om eleven klarar slutproven inför televerkets provförrättare.

Certifikatet ger möjlighet att söka civil anställning i försvarets radionät och öppnar vägen ut på de sju haven som fartygstelegrafist. En lockelse som dock minskat efterhand som lastnings- och lossningstekniken gått framåt i handelsflottan.

BEHÖRIGHETSBEVIS

För att få tillträde till och utföra inkopplingar i televerkets stationsutrustningar krävs behörighetsbevis. Tiodagarskurserna vid FSS avslutas med teoretiska och praktiska prov inför televerkets kontrollanter som obehörligen kuggar elever som kopplar fel.

I övrigt finns återkommande kurser för sambandspersonal av olika kategorier. Kurserna syftar till att gå igenom ny materiel och nya reglementen och likriktat olika uppfattningar om hur tjänsten i sambandsorganen och trafikavvecklingen skall ske.

Innehållet i de flesta kurserna för fast anställda har efterhand inriktats på större taktisk bredd och mindre tekniskt djup. Den taktiska delen av utbildningen har ökat för att ge sambandspersonalen bättre förutsättningar att planlägga och effektuera sambandet för krigsbehov medan målet för den tekniska delen har begränsats och nu kan definieras som teknisk förståelse på blockschemanivå. Den tid är länge sedan förbi då sambandspersonal agerade "tekniker" med mottot "friskt kopplat är hälften brunnet".

FSS FRAMTID

FSS verksamhet bygger på god kontakt med förband och staber. Dels genom att lärare vid FSS kommenderas ut på övningar av olika slag, dels genom att personal från staber och förband tillfälligt tjänstgör som lärare och instruktörer vid FSS, för speciallektioner och för att "kapa topparna" i FSS produktion.

En fortsatt anskaffning av modern sambandsmateriel för undervisningen, pedagogiska hjälpmedel samt en god lärarekrytning är av största betydelse för FSS utveckling mot framtidens sambandsbehov. ■

Sten Söderberg

¹⁾ 3.000 Baud = 24.000 tecken/min
50 „ = 400 „

på trupputbildare och ibland måste övningar strykas pga personalbrist.

Uttagningen av telefonister vid inskrivningen är inte alltid tillfredsställande mot bakgrund av att huvudsignalmedlet är fjärrskrift.

Kravkatalogen ställer inget särskilt yrkeskrav för uttagning till telefonist. För fjärrskriftexpeditörer däremot står yrkeskravet "kameralt och kontorstekniskt arbete", vilket även borde gälla för flygvapnets telefonister. Kontorspersonal har större förutsättningar att klara de krav som vår sambandstjänst ställer.

Trots varierande förutsättningar gör dock alla sitt bästa för att tillägna sig undervisningen och det är bara ett fåtal som behöver avskiljas. Den ambition som de värnpliktiga visar kan hänföras till det individuella ansvar som läggs på dem i sambandstjänsten. Ett tecken på att utbild-

● Det ringer, det ringer... Utbildningen av vpl telefonister sker vid en 8-9 veckors kurs vid FSS.

◀ foto: arthur appelltofft ▲